

BESLUT OCH SKÖTSELPLAN FÖR

**NATURRESERVATET
VÅRUM**

VÄSTERVIKS KOMMUN, KALMAR LÄN

NATURVÅRDSFÖRVALTARE: LÄNSSTYRELSEN

NATURRESERVATET VÅRUM –BESLUT OCH SKÖTSELPLAN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	<u>Sid</u>
BESLUT	
Beslut.....	1
Beskrivning av området.....	1
Ärendets beredning.....	4
Syfte	4
Skälen för beslutet.....	5
Föreskrifter.....	5
Fastställande av skötselplan.....	8
Överklagande.....	8
Kungörelse.....	8
Underskrifter.....	8
Sändlista.....	9
BILAGOR	
1. BESLUTSKARTA.....	10
2. REGISTERUPPGIFTER.....	11
3. SKÖTSELPLAN	
1. Övergripande mål.....	14
2. Åtgärder i skötselområde.....	14
3. Bränder och brandbekämpning.....	17
4. Jakt.....	18
5. Friluftsliv och turism.....	18
6. Tillsyn, dokumentation och uppföljning.....	18
7. Kostnader och finansiering.....	19
3.1 SKÖTSELPLANEKARTA.....	20
3.2 VEGETATIONSKARTA.....	21
4. ARTFÖRTECKNING.....	23
5. HUR MAN ÖVERKLAGAR.....	24

Enligt sändlista

BILDANDE AV NATURRESERVATET VÅRUM

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (SFS 1998:808) att förklara det område som avgränsas med innerkanten av den streckade linjen på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat med föreskrifter och skötselplan enligt nedan.

När detta beslut vinner laga kraft upphör inom området gällande förordnande om interimistiskt naturreservat enligt 7 kap 24 § miljöbalken att gälla.

Länsstyrelsen finner att förordnande om naturreservat är förenligt med mål, allmänna hänsynsregler och hushållningsbestämmelser enligt 1-4 kap miljöbalken samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen.

Beskrivning av området

Nuvarande markanvändning

Naturreservatet är 38,0 ha stort och ligger i Västerviks kommun. Området utgörs till övervägande del av skogsmark. I anslutning till vattendraget i sydvästra delen av området finns gamla åkrar och ängar, som idag delvis betas, delvis är under igenväxning.

Kulturhistoriska intresseaspekter och äldre markanvändning

Reservatsområdet ligger huvudsakligen inom Vårums gamla utmark. Det sydvästra hörnet invid bäcken ligger dock inom Vårums inägor. På en storskifteskarta från 1815 redovisas här ängsmark längs med bäcken, i den sk Qvarnängen. Ägonamnet Qvarnängen får sin förklaring genom de två skvaltkvarnar som låg invid bäcken. Endast inägomarken storskiftades i Vårum. Vid laga skifte år 1857, där fyra åboar berördes, behöll man en av de gamla kvarnplatserna som samfällighet: "Plats vid fallet i Qvarnhagen till anläggande af qvarn, Åhlfiske eller annat verk, till den storlek som kartan och beskrifningen anger under No 3". Söder härom är en fördämning/dammanläggning markerad på laga skifteskartan. Även kvarnvägen bibehölls som samfällighet, men vid den här tiden verkar inga av de två kvarnar som redovisas 1815 vara i bruk. Kvarnsamfälligheten nyttjades år 1857 som betesmark. I sammanhanget kan också nämnas att fisket i Kroksjöarna, NO om reservatet skulle nyttjas gemensamt

på det sätt att 1/8 delarna nyttjar var sin sjö ”men ombyta vartannat år”. 1857 hade en del smärre åkrar odlats upp och dikats ut i Qvarnängen, varav några ligger inom naturreservatets gräns. Utmarken verkar till övervägande del helt enkelt ha betecknats som ”Skogen” i laga skifteshandlingarna. Flera delområden inom ”Skogen” inom reservatet benämns som betesmark, exempelvis ”jemn betesmark”, ”betesfåk”, ”god betestjusa”. Åter andra utan betesmarksattribut såsom ”Stenbunden”, ”sidd”, ”måssartad mark”, vilka i sin tur ger en uppfattning om landskapets naturgivna beskaffenhet. Laga skiftes kartan redovisar också bl a hägnader i områdets norra delar, samt rågångar mot Ramshult och någon brukningsväg.

Förutom betesdriften får skogen också i enlighet med det gängse mönstret antas ha varit viktig för Vårum-borna i andra sammanhang: för exempelvis vedfångst, timmerproduktion, kolning, tjärbränning m fl utmarksresurser. På laga skifteskartan finns också ett par torpställen redovisade strax öster om reservatet, Torpet Skogen och Torpet Kjellsberg. Ca 1940 redovisas på den äldsta ekonomiska kartan i skala 1:10 000 bebyggelse (torpställen alt annan bebyggelse på ofri grund) i reservatets sydgräns, ”Gärdet”, samt i ägo-gränsen mot Ramshult, ”Fridhem”. Kartan visar också flera små åkerlyckor i söder samt i reservatets mitt nyodlingen Åkärr. Ca 500 m norr härom antyder ägonamnet Lagmanskärr ytterligare en gammal åker- alt ängslycka och i reservatets norra gräns återfinns Logmossen. En slingrande brukningsväg band samman torpställena med dessa åker-/ängslyckor. Den gamla brukningsvägen finns till stora delar kvar i sin gamla sträckning. De gamla åkerlyckorna är idag betesmark, vissa har börjat växa igen.

Bebyggelsen i Vårum etablerades sannolikt på medeltiden. 1458 ärvde en Ingemund Puke 4 alnar jord i Vårum samtidigt som Johan Basse och hans syskon av Ingemund fick 3 alnar jord i Vårum som ersättning för deras arvedel i Fedla. Uppgifter i Smålands Handlingar visar att det i mitten av 1500-talet fanns ett sämjetorp (öde 1564-70) och en kyrkoäng i Vårum. Närvaron av förhistoriska gravar, bl a ett par stensättningar ca 400 m söder om reservatet (vid Kulla), antyder dock att människor bott och verkat i området redan under förhistorisk tid.

Inom reservatet finns en bebyggelselämning registrerad i Riksantikvarieämbetets fornminnesregister, nr 85 Dalhems sn (jfr ”Gärdet” ovan). Ytterligare en bebyggelselämning finns i ägo-gränsen mot Ramshult, nr 86 Dalhems sn (jfr ”Fridhem” ovan). Vid en noggrannare inventering skulle sannolikt fler fornlämningar/kulturlämningar hittas i området. Eventuellt finns rester kvar efter de gamla kvarnarna, hägnadssystem, etc. I sammanhanget kan nämnas att några lämningar efter de torpställen som redovisas på laga skifteskartan öster om reservatet inte registrerats i RAÄs fornminnesregister.

Biologiska intresseaspekter

Det aktuella området utgörs till övervägande del av äldre barrnatturskog på blockig mark. Området är mosaikartat med grovstammig granskog omväxlande med blocksamlingar och fuktiga partier som upptas av sumpskog och mindre kärr.

Trädskiktet domineras av gran med inslag av tall och asp. I övrigt finns inslag av ek, björk och i fuktigare delar klibbal. Barrskogar av blåbärstyp är den dominerande vegetationstypen men inslag av örtrik granskog förekommer i sänkor och sluttningar där vatten- och näringstillgången är bättre. Partier med hållmarkstallskog förekommer centralt i området. Området är kuperat och från de högsta partierna i sydost sluttar marken brant ner mot åkermark i söder och en bäckravin i väster.

En gren av Loftaån rinner strax utanför reservatet ca 400 meter och passerar sedan genom sydvästra delen av området. Bäckens är blockrik med små fall och forsar och rinner bitvis fram under blocken. Ett mindre flöde ansluter via en liten grandominerad ravin från öster. Den sträcka av bäcken som ligger inom reservatet är relativt opåverkat och endast mindre rensningar är gjorda. I söder vidgar sig ravinen, här kantas vattendraget av lövträd som klibbal, lönn, ask, lind, ek, alm och hassel och här finns även små, öppna partier som utgörs av gamla åker- och ängsmarker.

Området hyser ett stort inslag av värdefulla biotoper, element och strukturer såsom barrnaturskog, bäckravin, branter, block, grova och senvuxna träd och död ved i form av lågor, högstubbar och torrträd.

Området hyser en rik fauna och flora med många arter som är knutna till äldre barrnaturskogar, äldre lövträd och till substrat och nedbrytningsstadier som förekommer i naturskogen. Ett antal signalarter har påträffats. Bland dem kan nämnas svart trolldruva *Actea spicata*, missne *Calla palustris*, fjälltaggsvampar *Sarcodon spp.*, kattfotslav *Arthonia leucopellaea*, lunglav *Lobaria pulmonaria*, fällmossa *Antitrichia curtipendula*, platt fjädermossa *Neckera complanata*, västlig hakmossa *Rhytidiadelphus loreus* och talticka *Phellinus pini*. Strömstare brukar uppehålla sig vid bäcken.

Förekomsten av gamla och grova träd, lågor, död ved och inslag av löv gör att området har goda förutsättningar att hysa fler signalarter eller rödlistade växt- och djurarter som idag inte är kända från området.

För utförligare beskrivning, se skötselplanen, bilaga 3.

Intressen för friluftsliv och rekreation

Västra delen ingår i ett större område som är av riksintresse för friluftslivet (F1 Risebo). Området är rikt på sjöar och har särskilt goda förutsättningar för fritidsfiske, för positiva upplevelser i kombination med fritidsfiske, och för strövande i kombination med fritidsfiske. Endast en liten del ligger inom naturreservatet.

Ärendets beredning

Ärendet initierades då Skogsvårdsstyrelsen i juni 2000 fick en anmälan om slutavverkning omfattande ett skogsbestånd av ca. 9 hektar på fastigheten Vårum 1:3 m.fl. (nu Vårum 1:8) i Västerviks kommun. Skogsvårdsstyrelsen noterade vid granskning av anmälan att den berörde ett område med mycket höga naturvärden. Skogsvårdsstyrelsen gjorde därför en inventering av området och konstaterade då att skogsbeståndet utgjorde en del av en större nyckelbiotop.

Enligt Skogsvårdsstyrelsens bedömning var området för stort för att ett biotop-skyddsbeslut skall kunna komma ifråga och Skogsvårdsstyrelsen tog därför kontakt med Länsstyrelsen för att samråda om möjligheterna att skydda området som naturreservat.

Länsstyrelsen gjorde en besiktning av området i september 2000 och konstaterade då att området har så höga naturvärden att ett förordnande som naturreservat skulle kunna bli aktuellt. Vidare konstaterades att en redan känd nyckelbiotop, klassad som bäckdal med en areal på 2,2 hektar, borde ingå.

Det tilltänkta reservatet fanns inte med i Länsstyrelsens plan för naturreservatsbildning. I avvaktan på att frågan om ett eventuellt naturreservat utreddes beslutade Länsstyrelsen den 21 september 2000 om ett förordnande om interimistiskt naturreservat.

I samband med detta informerade Länsstyrelsen markägarna till angränsande fastigheten Vårum 1:2 om planerna på att i en slutlig avgränsning av naturreservatet även införliva en nyckelbiotop på deras fastighet.

Svefa AB har på uppdrag av Länsstyrelsen genomfört värdering av fastigheterna samt förhandlat med berörda markägare. Naturvårdsverket har därefter förvärvat delar av fastigheten Vårum 1:3 m.fl. (nu Vårum 1:8). Länsstyrelsen har träffat uppgörelse om inträngsersättning med markägarna på fastigheten Vårum 1:2.

Länsstyrelsen har under hösten 2001 utarbetat förslag till beslut och skötselplan.

Förslaget till beslut och skötselplan har remitterats till markägare och nyttjanderättshavare, Naturvårdsverket, Kommunen, Skogsvårdsstyrelsen, Naturvårdsförbundet i Kalmar län, Östra Smålands Ornitologiska Förening, Dalhems hembygdsförening, Smålands flora och Föreningen SydostEntomologerna.

Syfte

Syftet med reservatet skall vara att:

- Skydda och utveckla naturskogsartade barr-, bland och lövskogar i deras naturliga tillstånd med de strukturer, funktioner, processer, djur- och växtarter som hör till dessa biotoper.

- Skydda ett vattendrag med de djur- och växtarter som naturligt hör till denna biotop.
- Bevara hotade, sårbara och missgynnade arter och för dem livsnödvändiga substrat i form av bl a grova träd och död ved så att dessa arter kan fortleva i långsiktigt livskraftiga populationer och helst öka i utbredning och antal.
- Inom ramen för ovan angivna mål - ge möjlighet till naturupplevelse och rekreation.

Skälen för beslutet

Det aktuella området utgörs till övervägande del av en äldre barrnatskog. Inom området finns också en bäckravin med ett relativt opåverkat vattendrag. Området hyser ett stort inslag av död ved i form av lågor, högstubbar och torrträd.

Området hyser en rik fauna och flora med många arter som är knutna till substrat och nedbrytningsstadier som förekommer i naturskogen.

I området finns flera nyckelbiotoper registrerade i Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventeringen.

Barrnatskogar av detta slag är en naturtyp som i regionen som helhet är mycket ovanlig och en stor del av de få resterande naturskogarna är starkt hotade.

Samtliga skogar av denna typ bör enligt Naturvårdsverkets uppfattning skyddas.

Området har av den svenska regeringen föreslagits som ett särskilt bevarande-område enligt EG:s direktiv om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (Natura 2000).

Föreskrifter

För området skall gälla de föreskrifter enligt 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken vilka anges nedan.

Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med reservatet enligt 7 kap. 6 § miljöbalken och som är närmare angivna i fastställd skötselplan.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda markområden inom naturreservatet

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att:

1. Uppföra byggnad, anläggning eller hägnad.
2. Anlägga väg, parkeringsplats, campingplats, uppställningsplats för husvagnar, led, spång eller bredda befintlig väg.

3. Uppföra mast, antenn, vindkraftverk eller liknande anordning samt att anlägga luft- eller markledningsgata med därtill hörande ledning.
4. Utan länsstyrelsens tillstånd uppföra jakttorn.
5. Bedriva täkt av något slag.
6. Borra, spränga, gräva, schakta, utfylla eller tippa.
7. Anordna upplag annat än tillfälligt för naturvårdsförvaltningens behov.
8. Tillföra växtnäringsämne, rötslam, jordförbättringsmedel eller kalk.
9. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
10. Dika eller dikesrensa.
11. Dämma eller invalla.
12. Odlar upp skogsmark eller våtmark.
13. Plantera eller så träd eller buskar.
14. Införa växt- eller djurart.
15. Avverka eller utföra skogsvårdsåtgärd annat än i enlighet med fastställd skötselplan.
16. Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälla annat än i enlighet med fastställd skötselplan.
17. Framföra motorfordon annat än på befintliga vägar eller i samband med jakt för transport av skjutet högvilt.
18. Rida eller framföra hästfordon, annat än på befintliga vägar och stigar.
19. Sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch eller liknande anordning eller göra inskrift.
20. Utan länsstyrelsens tillstånd använda området för tävlings- eller övningsändamål.
21. Utan länsstyrelsens tillstånd bedriva kommersiell verksamhet.
22. Utan samråd med länsstyrelsen utföra undersökning eller forskning.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om skyldighet för ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna tåla sådant intrång i området som:

1. Utmärkning av och information om naturreservatet.
2. Utförande och underhåll av tillfartsvägar, parkeringsplatser, informations-
tavlor och andra anläggningar eller anordningar enligt fastställd skötselplan.

3. Gallring, röjning, avverkning eller annan skötselåtgärd i syfte att bevara och utveckla naturmiljön och den biologiska mångfalden enligt fastställd skötselplan.
4. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt mark- och vattenförhållanden.
5. Skogsskyddsåtgärder som naturvårdsförvaltaren finner nödvändiga.

För naturreservatets skötsel äger Länsstyrelsen och naturvårdsförvaltaren rätt att utnyttja befintliga tillfartsvägar.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas i reservatet och om ordningen i övrigt

Föreskrifterna under punkt C gäller inte markägare eller innehavare av särskild rätt.

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att:

1. framföra alla slag av fordon annat än på befintliga vägar,
2. uppställa husvagn, husbil eller liknande,
3. tälta mer än högst ett dygn på samma ställe.
4. rida annat än på befintliga vägar och stigar,
5. medföra okopplad hund eller annat lösgående sällskapsdjur,
6. utan länsstyrelsens tillstånd sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch eller liknande anordning eller göra inskrift,
7. gräva upp, plocka eller skada växter eller växtdelar med undantag av bär och matsvamp för husbehov.
8. skada eller ta bort växande eller döda träd, stubbar, bark, grenar, buskar eller ris,
9. utan länsstyrelsens tillstånd utnyttja området för tävlings- eller övningsändamål,
10. utan länsstyrelsens tillstånd bedriva kommersiell verksamhet,
11. utan samråd med Länsstyrelsen utföra undersökningar eller forskning.

Fastställande av skötselplan

Med stöd av 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen. Förvaltare för naturreservatet är Länsstyrelsen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen, miljödepartementet, se bilaga 6.

Kungörelse

Beslutet skall kungöras i länets författningssamling.

Underskrifter

Beslut i detta ärende har fattats av t f landshövding Ulf Färnhök. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har även företrädare för kulturmiljöfunktionen, planfunktionen, samt Åsa Johansson deltagit, den sistnämnde föredragande.

Ulf Färnhök

Åsa Johansson

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Registeruppgifter
3. Skötselplan
- 3.1. Skötselplanekarta
- 3.2 Vegetationskarta
4. Referenslista
5. Artlista
6. Upplysning om kungörelsedelgivning/Hur man överklagar.

Sändlista

Dammkärret

Logmossen

Lagmanskärr

Åhaga

VÅRUM

1:5

Åhagakullen

1:8

Åkärr

Fridhem

1:2
1

Kvarnängen

Gärde

Fedela

1:1

DALHEMS-
RAMSHULT
Tallåsen

2:26

1:7

2:6

Hässe

1:2
1

Kulla

2:37

Vårum

1:3
1

1:7

Bilaga 1
Beslutskarta

NATURRESERVATET VÅRUM

Tillhör länsstyrelsens beslut
dnr 521-7914-00

Gräns för naturreservat

Skala 1:10 000

LARUM

BILAGA 2

REGISTERUPPGIFTER

Namn: Naturreservatet Vårum

Kommun: Västervik

Församling: Dalhem

Kartblad: Topografiska kartbladet: 7GNV
 Ekonomiska kartblad: 7G6d (47)
 7G7d (36)

Fastigheter och
fastighetsägare:

Vårurum 1:8

Várum 1:2

Servitut: Rätt att använda skogsbilväg till förmån för Vårum 1:5

Nyttjanderätter: -

Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen

Areal: 38,0 ha

Landareal: 38,0 ha

Areal produktiv skogsmark:	35,4 ha	
Naturgeografisk region:	Sydsvenska höglandets centrala och östra delar	
Kulturgeografisk region:	Östra Götalands mellanbygder	
Naturtyper enligt naturvårdsregistrets indelning:	Barrskog	32,6 ha
	Blandskog	2,1 ha
	Ordinär lövskog	1,5 ha
	Ädellövskog	0,6 ha
	Klippvegetation	1,2 ha
	Vattendrag	< 0,1 ha
Naturtyper enligt EU:s art- och habitatdirektivs indelning:	Klippvegetation på silikatrika bergssluttningar 8220	1,0 ha
	Västlig taiga 9010	23,0 ha
	Örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ 9050	3,0 ha
Vegetationstyper enligt Nordiska Ministerrådets indelning (ViN):	Tallskog av lav-typ <i>Pinus sylvestris-Cladina ssp.-typ 2111</i>	2,2 ha
	Granskog av blåbärsris-typ <i>Picea abies-Vaccinium myrtillus-typ 2121</i>	19,7 ha
	Granskog av lågört-typ <i>Picea abies-Oxalis acetosella-Melica nutans-typ 2124</i>	9,4 ha
	Planterad barrskog 2131	1,3 ha
	Sumpbjörkskog av ört-typ <i>Betula pubescens-Carex spp.-Sphagnum spp.-typ 2217a</i>	0,6 ha
	Blandlövskog av örtrik-typ <i>Quercus robur-</i>	

Ulmus glabra-Tilia cordata-typ 2236 0,6 ha

Sumpalskog av ört-typ *Alnus spp.-Fili-
pendula ulmaria-Carex elongata-typ*
2243 0,1 ha

Sumpblandskog av ört-typ *Picea abies-
Betula pubescens-Alnus spp.-Sphagnum
Spp.-typ* 2314 1,1 ha

Skog i igenväxningssuccesion 2321 1,8 ha

Hällebräken-tjärblomster-typ *Woodsia
ilvensis-Lychnis viscaria-typ* 7113 1,2 ha

Primära intresse-
aspekter:

Barnnurskog, örtrik granskog, bergsbrant, bäckravin,
värdefulla element och substrat såsom gamla träd, död
ved, block.

Ett flertal arter, däribland fjälltaggsvampar *Sarcodon
spp*, kattfotslav *Arthonia leucopellaea*, lunglav
Lobaria pulmonaria, fällmossa *Antitrichia curtipe-
dula*, platt fjädermossa *Neckera complanata*, västlig
hakmossa *Rhytidiadelphus loreus* och tallticka
Phellinus pini.

Skyddsföreskrifter
produktiv skogsmark: Totala

Befintliga anläggningar: -

Planerade anläggningar: Informationstavla, hänvisningsskyltar, vägbom

BILAGA 3

SKÖTSELPLAN

1. Syfte med säkerställande och skötsel

Syftet med reservatets skall vara att:

- Skydda och utveckla naturskogsartade barr-, bland och lövskogar i deras naturliga tillstånd med de strukturer, funktioner, processer, djur- och växtarter som hör till dessa biotoper.
- Skydda ett vattendrag med de djur- och växtarter som naturligt hör till denna biotop.
- Bevara hotade, sårbara och missgynnade arter och för dem livsnödvändiga substrat i form av bl a grova träd och död ved så att dessa arter kan fortleva i långsiktigt livskraftiga populationer och helst öka i utbredning och antal.
- Inom ramen för ovan angivna mål - ge möjlighet till naturupplevelse och rekreation.

2. Åtgärder i skötselområden

Reservatet är med hänsyn till skötseln indelat i 2 skötselområden. Avgränsningen av skötselområdena framgår av bifogad skötselplanekarta, bilaga 3.1.

2.1 Skötselområde 1 (36,5 ha, 2 delområden)

Beskrivning:

Det aktuella området är kuperat och utgörs till övervägande del av en äldre barrnaturskog på blockig mark. Området är mosaikartat med grovstammig granskog omväxlande med blocksamlingar och fuktiga partier som upptas av sumpskog och mindre kärr. Trädskiktet domineras av gran med inslag av tall och asp. I övrigt finns inslag av ek, björk och i fuktigare delar klibbal. I centrala delen av området finns ett parti med hållmarks-tallskog. Området hyser ett stort inslag av död ved i form av lågor, högstubbar och torrträd. Genom norra delen av området rinner en liten skogsbäck. Bäckens är delvis dikad, framför allt i anslutning till våtmarkerna.

I nordvästra delen av området finns ett mindre bestånd med ung barrskog.

Ett område med hållmarkstallskog förekommer även i sydöstra delen av området vilket också utgör områdets högsta punkt på ca 130 m ö h. Höjdskillnaden inom reservatsområdet är ca 60 meter och marken sluttar brant ner mot åkermarken i

söder och en bäckravin i väster. Längst upp i branten växer tall med inslag av senvuxen ek och nedom branten dominerar gran.

En gren av Loftaån rinner i kanten av reservatet. Åkärr är en utdikad våtmark som idag är bevuxet med mestadels ung blandskog. Enligt gamla ekonomiska kartan (ca 1940) brukades området då som åker. Strax söder om Åkärr mynnar ett mindre flöde från en sänka som sträcker sig österut.

Granskog av blåbärstyp är den dominerande vegetationstypen i området men inslag av örtrik granskog förekommer i sänkor och sluttningar där vatten- och näringstillgången är bättre.

Området hyser ett stort inslag av värdefulla substrat såsom grova och senvuxna träd och död ved i form av lågor, högstubbar och torrträd.

Området hyser en rik fauna och flora med många arter som är knutna till substrat och nedbrytningsstadier som förekommer i naturskogen. Ett antal signalarter har påträffats. Bland dem kan nämnas svart trolldruva *Actea spicata*, missne *Calla palustris*, fjälltaggsvampar *Sarcodon spp*, kattfotslav *Arthonia leucopellaea*, lunglav *Lobaria pulmonaria*, fjällmossa *Antitrichia curtipendula*, platt fjädermossa *Neckera complanata*, västlig hakmossa *Rhytidiadelphus loreus* och tallticka *Phellinus pini*.

En gammal brukningsväg som förband torpställen och åker/ängslyckor sträcker sig norrut längs reservatets västra gräns. Vägen har till stora delar kvar sin gamla sträckning, men är i norra delen bitvis igenväxt.

Mål för skötselområdet

Barr-, bland och lövsump-skogar med naturskogskvaliteter.

Kvalitetsmål:

- * Naturtypen västlig taiga (barrblandskog med naturskogskvaliteter) skall öka och på sikt ha en utbredning på minst 30 ha.
- * Naturtypen örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ (granskog av lågörttyp) skall ha en utbredning på minst 3 ha.
- * Naturtypen klippvegetation på silikatrika bergssluttningar skall ha en utbredning på minst 1 ha.
- * Antal lågor ska på sikt uppgå till i genomsnitt 150 per ha som riktvärde med nedre gränsvärde på 75 per hektar, varav 10 % ska vara grövre än 25 cm.
- * Arter knutna till skog med naturskogskvaliteter skall leva kvar och helst öka i utbredning och antal. Exempel på arter som förekommer i området är kattfotslav *Arthonia leucopellaea*, lunglav *Lobaria pulmonaria*, västlig hakmossa *Rhytidiadelphus loreus*, tallticka *Phellinus pini* och fjälltaggsvampar *Sarcodon spp*.

Skötsel mål:

Vegetationen skall i princip få utvecklas fritt.

Åtgärder:

Gallring av barr i delområde 1b. Spara löv. Närmast bäcken/diket görs en hårdare gallring av gran för att gynna löv. Den gamla brukningsvägen frihuggs från träd och buskar.

Efter ovanstående åtgärder skall området i princip lämnas för fri utveckling.

För att återskapa en naturligare vattenregim bör man utreda möjligheten att lägga igen de dikade partierna av bäcken i norra delen av området.

Röjning får göras för att förhindra att den gamla brukningsvägen växer igen.

Träd som fallit eller hotar falla ned över befintliga vägar, stigar och kulturhistoriska lämningar får upparbetas och avlägsnas. Stamdelar och grövre grenar skall flyttas tillbaka och lämnas i skötselområdet.

2.2 Skötselområde 2 (1,5 ha)

Beskrivning:

Skötselområdet utgörs av gammal inägomark i anslutning till bäcken i sydvästra delen av reservatet. Det är en del av Loftaån som rinner genom området och denna sträcka är relativt opåverkat och endast mindre rensningar är gjorda. Vattendraget är blockrikt med små fall och forsar och rinner bitvis fram under blocken. På en kort sträcka finns tre naturliga vandringshinder för öring. Nedströms dessa vandringshinder finns partier som är bra ståndplatser och uppväxtområden för öring. Närmast vattendraget växer blandlövskog med bland annat klibbal, lönn, ask, lind, ek, alm och hassel. Strömstare brukar uppehålla sig vid bäcken.

På en storskifteskarta från 1815 redovisas ängsmark längs med bäcken, i den s k Qvarnängen. Namnet kommer av att här fanns två skvaltkvarnar som låg invid bäcken. År 1857 nyttjades kvarnsamfälligheten som betesmark och en del smärre åkrar hade odlats upp och dikats ut i Qvarnängen.

I södra delen av området finns resterna av en byggnad, som på den äldsta ekonomiska kartan från ca 1940 redovisas som "Gärdet". Kartan visar också flera små åkerlyckor i området i anslutning till "Gärdet" och "Fridhem", ett annat torpställe som ligger strax utanför reservatsgränsen.

Idag finns på de gamla åkerlyckorna ett visst slyuppslag, på omgivande marker har igenväxningen gått längre och här växer en ung lövskog av främst björk, asp och hassel. Inslag av äldre träd förekommer.

Den gamla brukningsvägen som sträcker sig i nord/sydlig riktning och förband torpställen och åker/ängslyckor finns kvar i sin gamla sträckning. Den norra bron över ån finns dock inte kvar, men en liten stig på östra sidan om ån binder ihop vägen norrut.

Delar av området betas tillsammans med angränsande marker väster om reservatet. Betestrycket är lågt, men intresse finns från djurhållaren att öka antalet djur och förutom hästar också beta med får.

Mål för skötselområdet

- * Vattendrag med den flora och fauna som naturligt tillhör denna biotop.
- * Trädbärande/öppen hagmark med den flora och fauna som tillhör denna biotop

Åtgärder:

Naturvårdsinriktad betesdrift.

Stängsling så att hela skötselområdet kan betas.

Om ett tillräckligt betestryck kan ordnas bör området öppnas upp. Røjning av sly, samt bortgallring av yngre triviallöv och barr. Alla äldre lövträd, en del yngre träd (i första hand ädellöv), hassel, blommande buskar och träd sparas.

Lövskogen i anslutning till bäcken skall i princip lämnas utan åtgärd. Yngre barr gallras bort.

Träd som fallit eller hotar falla ned över befintliga vägar, stigar, betesmarker och kulturhistoriska lämningar får upparbetas och avlägsnas. Stamdelar och grövre grenar skall flyttas tillbaka och lämnas på lämplig plats i skötselområdet. Røjningar för att skydda och synliggöra kulturhistoriska lämningar får göras.

3. Bränder och brandbekämpning

Brand är ett naturligt inslag i utvecklingen av en naturskog. Med hänsyn till reservatets begränsade areal och risken för spridning till omkringliggande marker skall dock uppkomna bränder släckas enligt gällande räddningslag. Brandbekämpning skall om så är möjligt företrädesvis ske i reservatets yttre delar och göras med så skonsamma metoder som möjligt. Det brända området skall efter släckningen lämnas för fri utveckling.

4. Jakt

På mark som tillhör staten skall jakträtt inte upplåtas såvida inte annat är reglerat genom köpekontrakt. På övrig mark inskränks rätten till jakt inte av reservatsbildningen.

5. Friluftsliv och turism

Det övergripande målet för friluftslivet är att området skall kunna utnyttjas för rekreation och naturupplevelser i den mån detta inte strider mot de biologiska bevarandevärdena. Utgångspunkten är att området skall kunna utnyttjas utifrån de naturgivna förutsättningarna.

Området kan nås med bil via en mindre skogsbilväg med början öster om Vårum. Skogsbilvägen ansluter till allmänna vägen mellan Dalhem och Tyllinge.

Parkeringsmöjlighet för 3-4 personbilar finns i anslutning till en vändplan. Idag finns en vägbom ca 1 km in från allmän väg. En ny vägbom skall sättas upp efter avtagsvägen till vändplanen (se bifogad skötselplanekarta bilaga 3:1). Den nedre bommen skall hållas öppen under perioden 15/4-1/10 så att allmänheten får tillträde till naturreservatet. Vägföreningen kan komma överens om att stänga bommen tillfälligt även under denna period om det på väderlek finns stor risk för körsador. Om problem uppstår till följd av att bommen flyttas får frågan om andra öppettider tas upp i vägföreningen.

En informationstavla med beskrivning av objektets naturvärden och gällande föreskrifter för allmänheten sätts upp i anslutning till parkeringsplatsen.

Hänvisningsskyltar sätts upp från allmänna vägen, samt från skogsbilvägen.

6. Tillsyn, dokumentation och uppföljning

6.1 Dokumentation av skötselåtgärder

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera var och när åtgärder utförts, vem som utfört åtgärderna, kostnad samt finansiering.

6.2 Biologisk dokumentation och inventeringar

Kunskapen om områdets biologi är ännu otillräcklig beträffande vissa artgrupper, detta gäller särskilt den lägre faunan. Vedlevande insekter, lavar, mossor samt vedsvampar bör i första hand prioriteras vid inventeringsinsatser. Förekomsten av indikatorarter skall grunddokumenteras som underlag för uppföljning av kvalitetsmål.

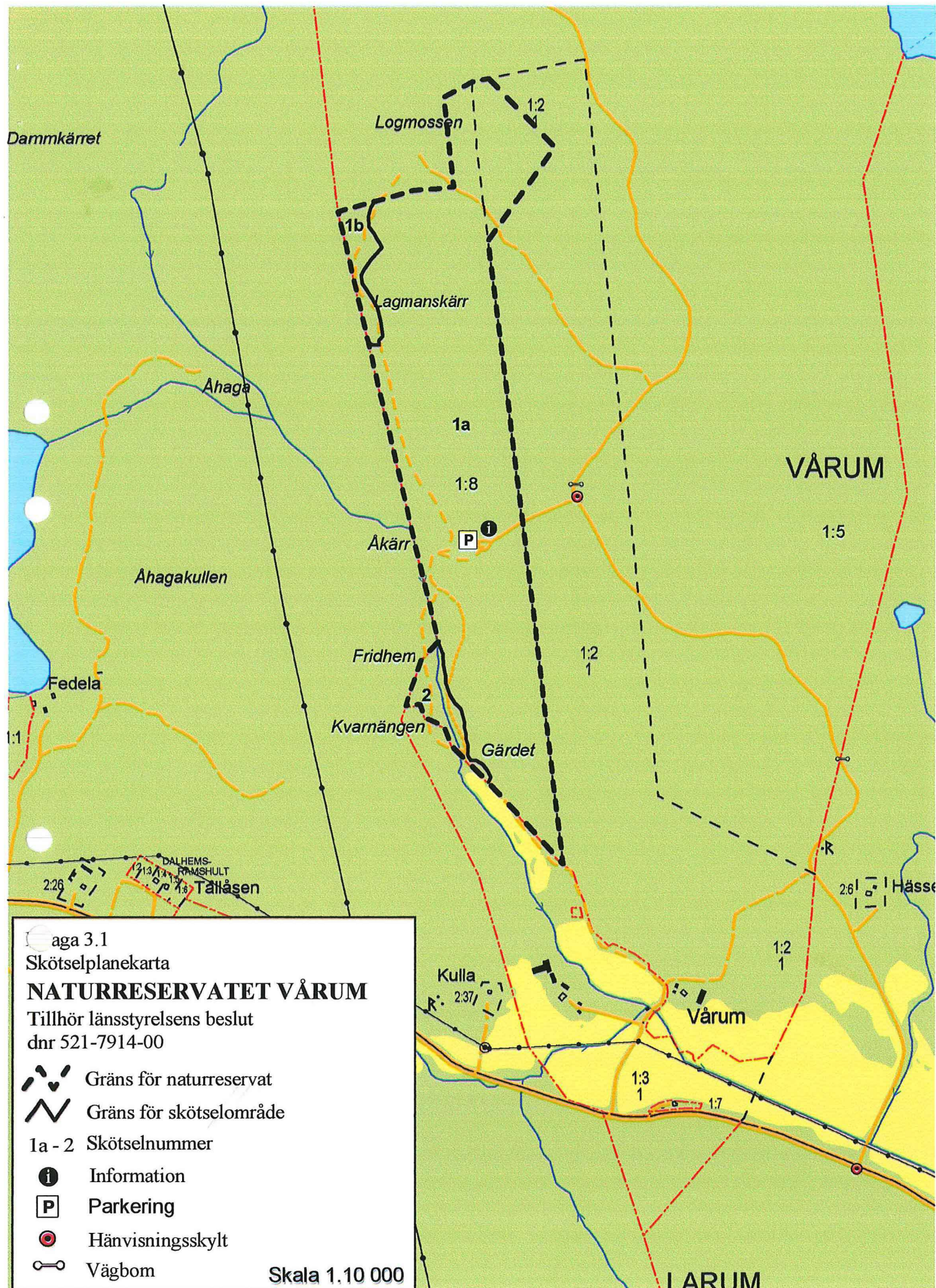
6.3 Uppföljning av kvalitetsmål

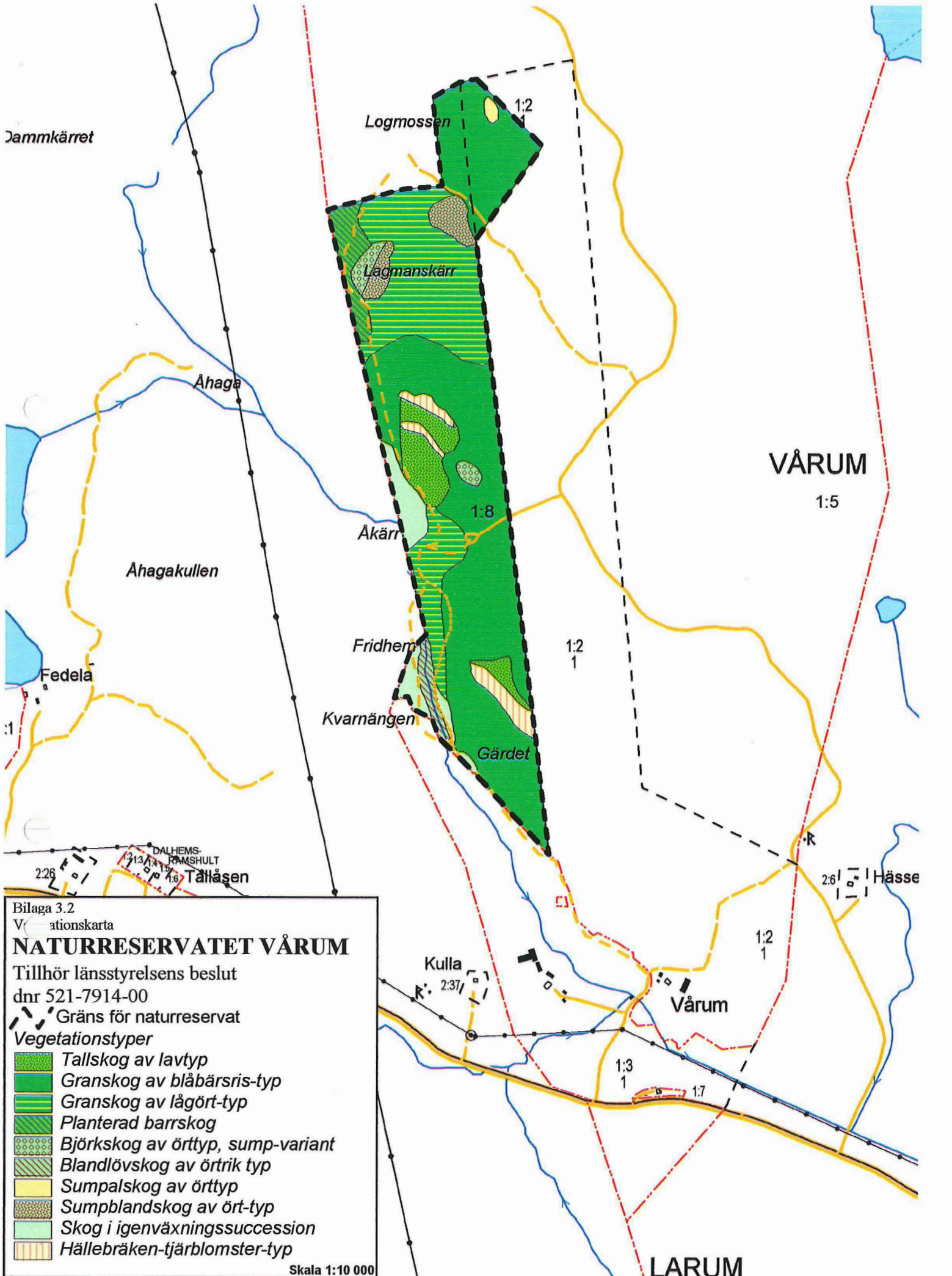
Uppföljning av kvalitetsmålen ombesörjs av länsstyrelsen i mån av resurser. Uppföljningen skall omfatta utbredning av prioriterade naturtyper och vegetations typer, bevarandestatus indikatorarter, samt omfattning av värdefulla substrat som exempelvis lågor, stående död ved och grova träd. Metoder och tidsintervall för uppföljning skall anpassas till nationellt utvalda metoder och till miljöövervakningen för att resultaten skall bli regionalt och nationellt jämförbara. Om fler lämpliga indikatorarter påträffas vid grunddokumentationen eller vid annat inventeringsarbete skall listan med indikatorarter som är angivna under kvalitetsmålen revideras.

7. Kostnader och finansiering

Gallring, röjning och övrig skötsel av träd- och buskskiktet, uppförande och underhåll av anordningar för friluftslivet, framställning och utplacering av informationsskyltar, stängsel, utmärkning av reservatets gräns, tillsyn och uppföljning bekostas av staten.

Uppsättning av ny vägbom, samt underhåll av parkeringsplats bekostas av staten. Underhåll av tillfartsvägen till reservatet delas av naturvårdsförvaltaren och övriga sakägare enligt andelstal som fastställs vid anläggningsförrättning eller enligt särskild överenskommelse.

Bilaga 3.2
Vegetationskarta

NATURRESERVATET VÅRUM

Tillhör länsstyrelsens beslut
dnr 521-7914-00

Gräns för naturreservat

Vegetationstyper

- Tallskog av lavtyp
- Granskog av blåbärsris-typ
- Granskog av lågört-typ
- Planterad barrskog
- Björkskog av örttyp, sump-variant
- Blandlövskog av örtrik typ
- Sumpalskog av örttyp
- Sumpblandskog av ört-typ
- Skog i igenväxningssuccesion
- Hällebräken-tjärblomster-typ

Skala 1:10 000

BILAGA 4

REFERENSLISTA

Ekonomiska kartan i skala 1:10 000, tryckt 1946.

Lantmäteriets arkiv i Kalmar: storskifteskarta Vårum 1815, akt 44 Dalhems sn, laga skiftes karta Vårum, akt 72 Dalhems sn.

Länsstyrelsen i Kalmar län. Friluftslivets riksintressen, Kalmar län. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar 1989:11.

Persson M., Liderfelt D. Biotopkatering i Loftaån 2000. Meddelande 2002:1. Länsstyrelsen i Kalmar län.

RAÄ: DMS Tjust arbetsmaterial.

Riksantikvarieämbetes fornminnesregister.

BILAGA 5

ARTLISTA

Förteckning över känd förekomst av signalarter och rödlistade arter inom naturreservatet Vårum.

Rödlistekategorier enligt den nationella rödlistan fastställd av Naturvårdsverket 2000. Rödlistekategori: EX = utdöd (extinct), RE = försvunnen (regionally extinct), CR = akut hotad (critically endangered), EN = starkt hotad (endangered), VU = sårbar (vulnerable), NT = missgynnad (near threatened), DD = kunskapsbrist (data deficient).

S1-3 = Signalartsvärde enligt Skogsstyrelsens signalartslista för nyckelbiotopsinventeringen. S3= Mycket högt indikatorvärde, mycket bra signalart; S2= Högt indikatorvärde, bra signalart; S1= Visst indikatorvärde, mindre bra signalart.

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Rödliste-kategori	Signalarts-värde
Kärlväxter			
<i>Actea spicata</i>	svart trolldruva		3
<i>Calla palustris</i>	missne		2
<i>Daphne mezereum</i>	tibast		1
<i>Hepatica nobilis</i>	blåsippa		1
<i>Paris quadrifolia</i>	ormbär		1
<i>Tilia cordata</i>	lind		3
Lavar			
<i>Arthonia leucopellaea</i>	kattfotslav		3
<i>Graphis scripta</i>	skriftlav		1
<i>Lecanactis abietina</i>	gammelgranslav		1
<i>Lobaria pulmonaria</i>	lunglav		3
Mossor			
<i>Antitrichia curtipendula</i>	fällmossa		2
<i>Neckera complanata</i>	platt fjädermossa		2
<i>Rhytidiadelphus loreus</i>	västlig hakmossa		3
Svampar			
<i>Phellinus pini</i>	tallticka		3
<i>Sarcodon imbricatus</i> s.str	fjällig taggsvamp		3

BILAGA 6

UPPLYSNING OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Kungörelse ska inom tio dagar från beslutsdatum införas i Västervikstidningen.

Delgivning anses ha skett den dag kungörelsen var införd i ortstidning, under förutsättning att kungörelsen var införd i ovannämnda tidningar inom tio dagar från dagen för detta beslut.

HUR MAN ÖVERKLAGAR HOS REGERINGEN

Om Ni är missnöjd med Länsstyrelsens beslut kan Ni överklaga detta hos Regeringen. Det gör Ni genom en skrivelse till Regeringen, Miljödepartementet, men Ni ska lämna/skicka skrivelsen till Länsstyrelsen i Kalmar län.

Tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienummer) kommun och fastighetsbeteckning. Redogör för dels varför Ni menar att Länsstyrelsens beslut är felaktigt och dels för vilken ändring i beslutet Ni vill ha.

Överklagan måste ske senast tre veckor efter den dag kungörelsen var införd i ortstidning, annars kan Ert överklagande inte prövas. Ni undertecknar skrivelsen och uppger namn, postadress och telefonnummer och sänder den till Länsstyrelsen.

Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Ert överklagande, så bör Ni skicka med detta.

Ni kan anlita ombud att sköta överklagandet åt Er.

Observera att Er skrivelse skall lämnas/skickas till Länsstyrelsen, Malmbrogatan 6, 391 86 Kalmar.

För ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till Länsstyrelsen.